

 EESTI RAHVAKULTUURI KESKUS

EESTI RAHVAKULTUURI KESKUS

ARENGUKAVA
2024–2028

SISUKORD

Sissejuhatus	3
Missioon	4
Põhiväärtused	5
Visioon	6
Strateegilised sihid	7
Olukord 2023. aastal	8
Huvigrupid ja peamised partnerid	8
ERK tugevad küljed	9
Arengu suunad	10
Eesmärgid ja tegevused 2024.–2028. aastaks	12
ERK tegevust mõjutav strateegiline raamistik	18
KOKKUVÕTE	19
Lisad	20
Lisa 1. ERK arengukavas kasutatud mõisted	
Lisa 2. ERK ja peamiste partnerite ootused	
Lisa 3. ERK peamised partnerid ja huvigrupid	
Lisa 4. Analüüs laulu- ja tantsupeo järjepidevuse tagamise kohta (KUM)	
Lisa 5. Eesti Rahvakultuuri Keskuse diagnostika raport (FINAL)	

SISSEJUHATUS

Tahad tippu ronide, akka tüvest pääle!
Helme kihelkond

Kultuuriministeeriumi hallatav asutus Eesti Rahvakultuuri Keskus (ERK) on võtnud vastu uuendatud arengukava järgmiseks perioodiks, aastateks 2024-2028.

ERK arengukava annab rahvakultuuris osalejatele, vaimse kultuuripärandi kandjatele ja selle huvilistele ülevaate rahvakultuuri valdkonna hetkeseisust ning 2028. aastaks seatud eesmärkidest. Arengukavast paremini arusaamiseks tuleks esmalt tutvuda siin kasutatud mõistetega (vt lisa 1. „ERK arengukavas kasutatud mõisted“).

Rahvakultuuri valdkond on mitmetasandiline ja puudutab peaaegu kõiki Eestimaa elanikke. Siinses arengukavas seatud strateegilised sihid ja eesmärgid tuginevad Eesti Vabariigi põhiseadusele ning arvestavad Eesti inimeste ja kogukondade huvisid.

ERK arengukava on ülevaatlik dokument, milles on avalikkusele sõnastatud asutuse töö eesmärgid ja sisu ning mille toel on keskuse töötajatel igapäevastes toimingutes lihtsam õiget kurssi hoida.

Uuendatud arengukavas on kirjeldatud ERK töötajate ja peamiste partneritega (sealhulgas rahvakultuuri keskseltside ning Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusega (ELT SA).) läbi arutatud tegevussuundi ja saavutatud kokkuleppeid (vt lisa 2. „ERK ja peamiste partnerite kokkulepped“). ERK eesmärk on olla avatud ja paindlik rahvakultuuri valdkonna kompetentsikeskus, kes räägib Eesti ühiskonnas mõjusalt kaasa.

ERK alaline eesmärk kompetentsikeskusena on tagada rahvakultuuri elujõulisus.

Põhiväärtuste kõrval on tõstetud fookusesse põlvkondade sidusus ja noorte senisest laiem kaasamine, samuti vaimse kultuuripärandi lõimimine igapäevaeluga ning keskkonnasõbralikkuse ning jätkusuutlikkuse põhimõtete järgimine.

Vähem oluliseks ei saa pidada ka rahvusvahelist koostööd rahvakultuuri põhiväärtuste ja vaimse kultuuripärandi tutvustamisel ning nende hoidmisel rahvusvahelisel maastikul. Selle ülesande täitmiseks osaletakse aktiivse ja nähtava partnerina mitmesugustes koostööprojektides.

ERK arengukava ilmestavad Eesti eri piirkondadest pärit vanasõnad, mis iseloomustavad rahvakultuuri olemust ning toovad esile siin elava rahva tarkuse ja vaimukuse.

ERK on oma eesmärkide elluviimisel sihikindel ja uuendusmeelne.

MISSIOON

ERK loob sobivad tingimused,
mis toetaksid eesti rahvakultuuri elujõulisust ja arengut
kogu selle mitmekesisuses.

Mida üks ei või, seda üheksa võivad!
Valga vanasõna

Foto: Kaja Liviak

PÕHIVÄÄRTUSED

Tublidus ei tule tööta, osavus ei hooleta.
Eesti vanasõna

Järjepidevus – ERK töös on olulisel kohal traditsioonide väärtustamine ja alalhoidmine, nende loov ja jätkusuutlik kasutamine ning järgmistele põlvedele edasiandmine. Oluline on tagada rahvakultuuri ja vaimse kultuuripärandi elujõulisus, luues traditsiooniliste praktikate kaudu eri põlvkondade vahele silla.

Koostöö – rahvakultuuri valdkonna arengu põhieeldus. ERK ülesanne on pakkuda valdkonnas tegutsejatele igakülgset tuge ühiste eesmärkide saavutamisel. Hoiaime ja arendame rahvakultuuri valdkonda koostöös riigiasutuste, omavalitsusüksuste, rahvakultuuri keskseltside, mittetulundusühingute, sihtasutuste, teadus- ja mäluasutuste ning ettevõtete ja kohalike kogukondadega. Maakondades on loodud toimiv võrgustik, mis põhineb rahvakultuuri harrastajate ja valdkonna eestvedajate koostööl.

Eestvedamine – panustame koos partneritega aktiivselt valdkonna arengusse, innustame vaimset kultuuripärandit hoidma ja väärtustama. Anname rahvakultuuri valdkonna arengu alast nõu ning juhime selle arengut nii maakondades kui ka riigi tasandil.

Professionaalsus – ERKis töötavad rahvakultuuri valdkonna spetsialistid ja eestkõnelejad. Täiendame süstemaatiliselt oma erialaseid teadmisi ja oskusi, oleme järjepidevalt kursis rahvakultuuri valdkonnas toimuvaga. Õppiva ja areneva organisatsioonina panustame valdkonda laiemalt, luues järelkasvu nii endale kui ka partneritele.

Uuendusmeelsus – ERK on nüüdisaegne ja uuendusmeelne asutus, mille meeskond on ühtne ja üksteist toetav ning iga selle liige tunnetab vastutust panustada rahvakultuuri valdkonna arengusse. Keskuse töötajad on ühiskonnas pädevad rahvakultuuri kuvandi loojad.

Foto: Keja Liivak

VISIOON

ERK on noori kaasav põlvkondade ülene ja uuendusmeelne kompetentsikeskus, mis seisab rahvakultuuri väärtustamise ja selle elavas kasutuses hoidmise eest

Mida õpid noores eas, seisab eluea sul peas!
Eesti vanasõna

STRATEEGILISED SIHID

Strateegiliste sihtide seadmisel tugineme ERK missioonile, põhiväärtustele ja visioonile, mida soovime 2028. aastaks ellu viia.

1. Eesti rahvakultuur ja vaimne kultuuripärand on elavas kasutuses ning inimesed teavad, tunnevad ja väärtustavad oma kultuuripärandit.
2. Rahvakultuuri valdkonnal on professionaalsed ja motiveeritud eestvedajad - juhendajad, õpetajad, kogukondade eestkõnelejad, spetsialistid -, kes innustavad ja valmistavad ette järgmiste põlvkondade kultuuripärandi kandjaid.
3. Rahvakultuur on kultuuripoliitikas olulisel kohal, seda on tähtsustatud nii riiklikes kui ka kohaliku tasandi arengudokumentides ning valdkonna seisukohad on ühiskonnas esile toodud ja aktsepteeritud.
4. ERK on pidevalt arenev kompetentsikeskus, mille iga töötaja erialased oskused võimaldavad valdkonda maksimaalselt panustada.
5. ERK aitab edendada eesti rahvakultuuri rahvusvahelisel tasandil.

OLUKORD 2023. AASTAL

*Tark nõu töö juures teeb vaeva pooleks.
Laiuse vanasõna*

Huvigrupid ja peamised partnerid

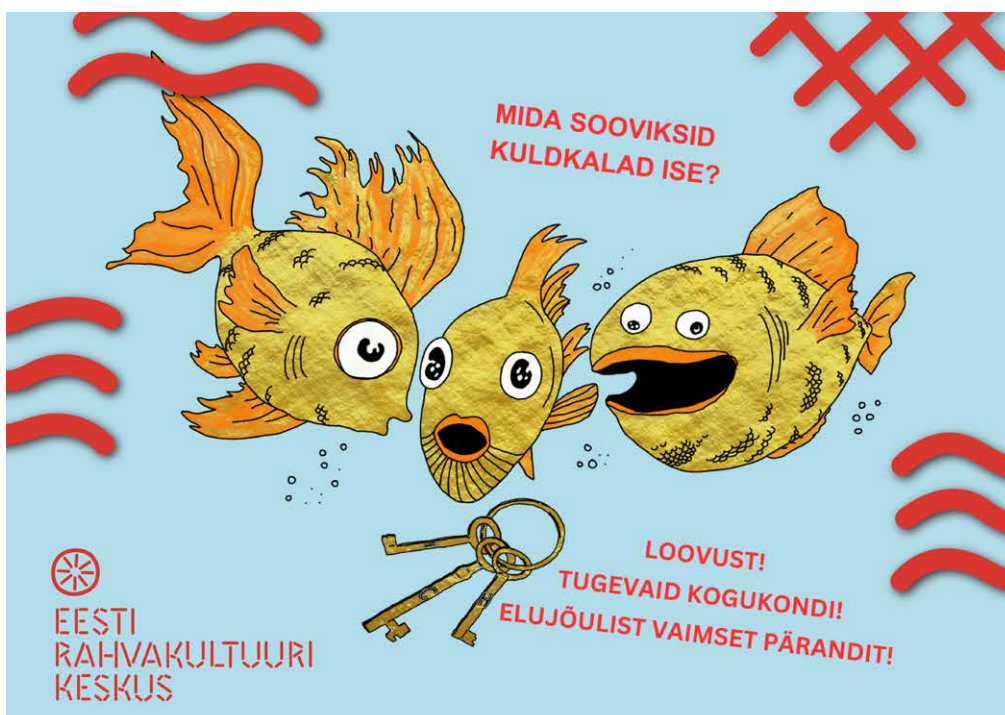
ERK-l on koostööpartnereid nii Eestis kui ka välisriikides (vt lisa 3. „ERK peamised partnerid ja huvigrupid“).

Eestis tehakse koostööd peamiselt üleriigiliste rahvakultuuri valdkonna partnerorganisatsioonide ja maakondlike keskseltsidega, samuti teiste selle valdkonna asutuste ja organisatsioonidega. Tihedat koostööd tehakse eri tasandite huvirühmadega.

ERK esindab rahvakultuuri valdkonna huve oma põhimääruses sätestatud ulatuses. Toimib tihe koostöö kohalike omavalitsuste ja sealsete asutustega, rahvakultuuri valdkonna organisatsioonide ja teiste ühendustega, samuti rahvakultuuri valdkonnas tegutsevate üksikisikute ja kogukondade esindajatega üle Eesti.

Järjest olulisemaks on muutumas suhted Läti ja Leedu, aga ka teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega. Välispartnerite hulgas on nii riiklikke kui ka erasektori asutusi ja organisatsioone, kelle eesmärk on hoida ja arendada oma riigi kultuuripärandit.

Partneritega tehtav koostöö loob eelduse ERK sisukaks toimimiseks ja annab selleks vajaliku kindlustunde.

ERK tugevad küljed

- ERK on rahvakultuuri valdkonnas ja ühiskonnas tervikuna senisest nähtavam, keskuse tegevusest teatakse rohkem. Tugevnenud on koostöövõrgustikud, muu hulgas on paranenud koostöö õppeasutuste, keskseltside ning teiste valdkondlike organisatsioonide ja kogukondadega. Teadlik koostöö suunamine tekitab sünergia valdkonna teiste institutsioonidega, ning aitab ka neil oma arengukavasid ellu viia.
- ERK on kokkuhoidva kollektiiviga nüüdisaegne, õppiv ja uuendusmeelne organisatsioon, mis toimib oma ala professionaalidele ja valdkonnast huvitatud noortele tõmbekeskusena. Selle tulemusena on paranenud ERK võimekus oma valdkonnas tegutseda ja järelkasvu eest hoolt kanda, et tagada strateegilise sihina järjepidevus. Struktuuri laiendamine uute ametikohtadega on aidanud kaasa ERK kompetentsikeskuseks kujunemisele. ERK töötajad abistavad ja nõustavad üksteist, nad on oma valdkonna hinnatud spetsialistid.
- ERK hõlmab hästi toimivat üle-eestilist rahvakultuurispetsialistide võrgustikku, millel on otsekontakt rahvakultuuri valdkonnas tegutsevate ja kohalike omavalitsustega. Regionaalne võrgustik tagab kultuuripoliitika elluviimisel sujuva koostöö ja sidususe.
- Koolitused on kvaliteetsed. Mõned kursused on iseäranis populaarsed, näiteks rahvarõivaste valmistajate kool (Eesti Rahva Muuseumis), rahvatantsujuhtide kool, kultuurikorraldajate täienduskursus ja vaimse kultuuripärandi alased koolitused. 2022. aastal käivitati koos Kultuuriministeeriumiga kohalike omavalitsuste kultuurijuhtide arenguprogramm. Kvaliteetsete koolituste korraldamine aitab uutel tulijatel valdkonda siseneda, ja selle tulemusena järjepidevust hoida.
- Vaimses kultuuripärandi alane teadlikkus on paranemas. 2022. aasta lõpuks oli Eesti vaimse kultuuripärandi nimistusse tehtud üle 200 põhi- ja/või seotud sissekande. Paljude kannetega on seotud tugevad kogukonnad ja nende eestvedajad, kes tegutsevad aktiivselt vaimse kultuuripärandi väärtustamisel, hoidmisel ja tutvustamisel. Vaimse kultuuripärandi nimistu korrapärane haldamine ja pidev täiendamine aitavad väärtustada meie rikkalikku pärandit, mis püsib tänu põlvkondade sidususele elavana.
- 2019. aastal käivitati elektrooniline taotluste menetlemise infosüsteem (TMS), mis lihtsustab taotluste ja aruannete menetlemist, säästab keskkonda ning on kasutajasõbralik ja turvaline. TMS-i pidev vajaduspõhine uuendamine ja täiendamine võimaldab menetlust kiirendada nii taotlejate, hindajate kui ka menetlejate endi jaoks.
- ERK hallatav rahvakultuuri andmekogu (RAKU) hõlmab järgmisi valdkondi: rahvatants, tants, koorilaul, vokaalmuusika, käsitöö, harrastusteatrid, rahvamuusika, puhkpillimuusika, instrumentaalmuusika, folkloor ja kultuurikorraldus. Üldiselt öeldes sisaldab see teavet rahvakultuuriga tegelevate organisatsioonide, kollektiivide, isikute ja hoonete kohta, maakondade ja kohalike omavalitsuste tasandil. Kord aastas edastatakse teavet mitmele institutsioonile, sealhulgas Statistikaametile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Kultuuriministeeriumile ning keskseltsidele. Nende andmete põhjal on võimalik analüüsida rahvakultuuri valdkonnas toimuvaid protsesse, maakonna tasandil kollektiividesse kaasatuse ulatust ning üldisemaid valdkonnas toimuvaid muutusi.
- ERK on juba 25 aastat järjepidevalt koostanud ja välja andnud rahvakultuuri aastaraamatut (2018. aastast ka e-väljaandena), millesse on koondatud olulisimad sündmused ning ettevõtmised kogu valdkonna ja kõikide maakondade lõikes. Rahvakultuuri aastaraamat on oodatud väljaanne, mis annab kogu aasta kohta ülevaate valdkonna olulisimatest arengusuundadest ja silmapaistvaimatest tegijatest.
- Rahvusvaheline koostöö ja mitmesugustes projektides osalemine on saenenud. Näiteks sai Brüsselis asuv skulptuur „Manneken Pis“ („Pissiv poiss“) sel aastal uue Eesti kostüümi, koos Ukrainaga esitati taotlus kanda põssanka-traditsioon UNESCO vaimse kultuuripärandi nimekirja, jõuti lõpule projektiga Cultech ja jätkati projekti LIVIND (<https://rahvakultuur.ee/meist/projektid/>). Laialdased rahvusvahelised suhted aitavad

paremini mõtestada rahvakultuuri seisul maal ning tutvustada meie elulaadi teistes riikides.

- ERK sai uue visuaalse identiteedi (CVI), sealhulgas uue logo, kodulehe, atribuutika ja meened. Värskenatud identiteet toetab jõuliselt organisatsiooni püüdlusi avalikkuses silma paista ja oma valdkonda propageerida.

Arengu suunad

- **Ühtse rahvakultuuri andmekogu kasutusele võtmine**

ERK rahvakultuuri andmekogu (RAKU) loodi 2008. aastal, kuid nüüdseks on see vananenud ja selle olemasoleval kujul (PostgreSQL ja PHP) edasiarendamine ei ole otstarbekas. RAKU ei ole praegu avalikkusele ligipääsetav, soovitud andmete saamiseks peab esitama kirjaliku päringu ERK-le. Keskuse eestvedamisel hakati 2021. aastal looma uut andmekogu, mis ühendaks nii laulu- ja tantsupeo registri kui ka RAKU. 2023. aastal korraldati Kultuuriministeeriumi eestvedamisel hange ja uus rahvakultuuri andmekogu peaks valmis saama 2024. aastal. Andmekogu koosneb RAKU ning laulu- ja tantsupeo registri alammodulitest ja neid ühendavatest ühistest baasandmetest ning see tehakse avalikkusele kättesaadavaks. Ühtlasi on see vajalik tööriist ERK ja Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA töötajatele. Andmete sisestamine ja muutmine on lihtne ning andmekogu on tehnoloogiliselt toimiv, uuendusi ja muudatusi teha võimaldav infosüsteem.

- **Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu veebikeskkonna uuendamine**

Vaimse kultuuripärandi nimistu esialgne veebikeskkond avati 2010. aastal. Tollane veebiliides ei vasta aga enam tänapäeva vajadustele ja nõuetele. 2020. aastal paigutati nimistu ajutiselt ERK uuele kodulehele. See on ajutine lahendus, millel puuduvad vajalikud funktsioonid ja nimistu arendus ei ole võimalik. ERK-il on vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni rakendusametuse kohustus nimistut hallata, seega on uue veebikeskkonna loomine hädavajalik.

- **Kultuuripoliitika sidustamine üleriigilisel, regionaalsel ja kohalikul tasandil**

Keskus toetab senisest enam kohalike omavalitsusi kultuuripoliitika kujundamisel, kogudes ja analüüsides rahvakultuurialast statistikat, koolitades omavalitsuste esindajaid ning andes toetusi rahvakultuuri projektide elluviimiseks. Koostöös kohalike omavalitsuste kultuuritegijate, rahvakultuuri keskseltside ning asjaomaste organisatsioonidega korraldatakse seminare ja arengupäevi.

- **ERK-s pädevate töötajate ja võtmeisikute olemasolu tagamine**

Keskuse töötajad on suunanäitajad ja nõustajad teistele rahvakultuuri valdkonnas tegutsevatele. Selle võimaldamiseks selgitame välja ametialase pädevuse ja koolitusvajaduse, samuti loome võimalused valdkonnaspetsiifiliste teadmiste ja oskuste arendamiseks. Töötajate motiveerimiseks ja motivatsiooni hoidmiseks kujundame toetava töökeskkonna. Ühe uuendusena saab ERK kodulehelt lugeda ka ametikohtade kirjeldusi.

- **Põlvkondadeülene rahvakultuuri sildamine**

Pöörame senisest enam tähelepanu rahvakultuuri kaudu eri põlvkondi ühendava silla loomisele, toetades eri piirkondades ja kultuuriruumides tegutsevaid kogukondi ning aidates kaasa sidusa ühiskonna kujundamisele. Olulisel kohal on perede ja muude kogukondade kaudu hoida laulu- ja tantsupeo traditsiooni.

- Loomemajanduse- ja kultuuriturismi alasele koostööle kaasaaitamine

Soovime ERK põhitegevuse kaudu aidata senisest enam kaasa rahvakultuuriga seotud loomemajanduse- ja kultuuriturismi alasele koostööle, näiteks arendada eri piirkondade loomeettevõtjate kaasabil välja kultuurimarsruudid.

- IKT- lahenduste arendamine

Soovime arendada välja vajaduspõhised ja kasutajasõbralikud IKT- lahendused.

- Rahvusvahelise koostöö edendamine

ERK võtab aktiivsema rolli rahvakultuuri valdkonnaga seotud rahvusvahelises koostöös. Keskus aitab edendada Eesti rahvakultuuri väärtuste senisest laialdasemat tutvustamist mujal maailmast, arendades koostöösuhteid.

Foto: Keja Liivak

EESMÄRGID JA TEGEVUSED 2024.–2028. AASTAKS

HOITUD JA VÄÄRTUSTATUD RAHVAKULTUUR

1. EESMÄRK

Eesti rahvakultuur ja vaimne kultuuripärand on elavas kasutuses ning inimesed teavad, tunnevad ja väärtustavad oma kultuuripärandit.

Nõuga tööd tehakse, ei suure väega.
Eesti vanasõna

Alaeesmärgid

- 1.1. Rahvakultuuri valdkond ja vaimne kultuuripärand on kestlik ning sellest saadakse osa elukaare igas etapis.
- 1.2. Kultuuripärandi talletamiseks annab vanem põlvkond oma kombestiku, teadmised ja oskused edasi nooremale põlvkonnale.
- 1.3. Lapsed ja noored osalevad rahvakultuurialases tegevuses, mille tulemusena eri põlvkondade vaheline sidusus suureneb.

Eesmärkide elluviimiseks plaanitud tegevused

- 1.1. ERK propageerib rahvakultuuri traditsiooniliste praktikate jätkusuutlikkust, looduslähedust ja keskkonnateadlikkust. Väärtustatakse pärandi taaskasutust ja rohelist mõtteviisi.
- 1.2. ERK panustab rahvakultuuri käsitlevate teabematerjalide koostamisse, koolituste ja näituste korraldamisse ja trükiste väljaandmisse.
- 1.3. ERK loob Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu jaoks uue veebikeskkonna, tutvustab seda laiemale avalikkusele ja täiendab uute sissekannetega.
- 1.4. ERK jätkab rahvakultuuri valdkonna kitsaskohtade väljaselgitamisel, probleemide lahenduste leidmisel ning parimate tingimuste loomisel koostööd partnerorganisatsioonide, kultuuri-, haridus-, mälu- ja teadusasutuste ning kohalike omavalitsustega.
- 1.5. ERK mitmekesistab, arendab ja ajakohastab oma koolitusi, et suurendada erinevate huvirühmade teadlikkust rahvakultuurist ja vaimsest kultuuripärandist.
- 1.6. ERK toetab laulu- ja tantsupeo liikumist nii kohaliku omavalitsuse, maakonna kui ka riigi tasandil, näiteks osaletakse maakondlikus laulu- ja tantsupeo korraldustoimkonnas ning panustatakse üleriigiliste pidude kestlikkuse tagamisse. Vajaduse korral ollakse kuraatorid või assistendid ja toetatakse maakondlike staapide tööd.

- 1.7. ERK kasutab riiklikke rahvakultuuri toetusmeetmeid laulu- ja tantsupeo liikumise jätkusuutlikkuse tagamiseks ja pärimuse püsimiseks.

2028. aastaks saavutatavad tulemused

- 1.1. Suurenenud on laste ja noorte teadlikkus rahvakultuurist ja vaimsest kultuuripärandist ning kasvanud on osavõtt rahvakultuurialases tegevuses eri piirkondades.
- 1.2. Laulu- ja tantsupeoliikumine on kestlik ning huvilised on elukaare igas etapis senisest enam sellesse protsessi kaasatud.
- 1.3. Veebikeskkonnad on toimivad, neid on edasi arendatud (VAKU, koduleht) ning täiendatud uute sissekannetega ja ajakohastatud andmetega.
- 1.4. Rahvakultuuri andmekogu arendamiseks on tehtud ettepanekuid.
- 1.5. Peamiste partneritega on sõlmitud uued koostöölepped või on seniseid lepinguid uuendatud, projektid ja koostöövormid on läbi arutatud ning toimivad.
- 1.6. Vaimse kultuuripärandi alaseid koolitusi on uuendatud ja neid korraldatakse regulaarselt kõikides maakondades.

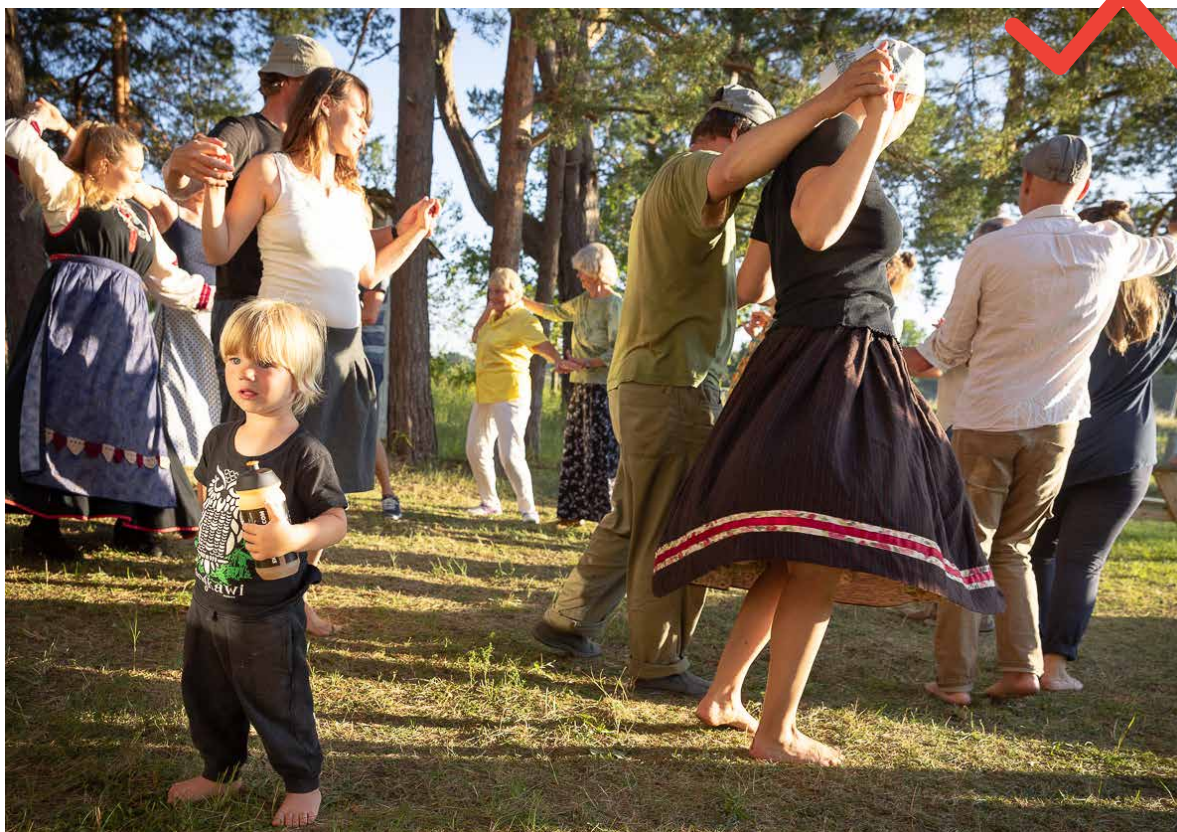

Foto: Elina Kostabi

PROFESSIONAALSED JA MOTIVEERITUD EESTVEDAJAD

2. EESMÄRK

Rahvakultuuri valdkonnas on professionaalsed ja motiveeritud eestvedajad – juhendajad, õpetajad, kogukondade eestkõnelejad, spetsialistid –, kes innustavad ja valmistavad ette järgmiste põlvkondade kultuuripärandi kandjaid.

Tarkus om inemisile nigu päike loodusele.
Eesti vanasõna

Alaeesmärgid

- 2.1. Valdkonnas vajalike erialaste- ja üldoskuste arendamiseks mõeldud koolituste valik on mitmekesine ja sihtrühmadele kättesaadav.
- 2.2. Õppekavade koostamisel ja arendamisel tehakse valdkondlike katusorganisatsioonide ja kõrgkoolidega tõhusat koostööd.
- 2.3. Rahvakultuuri valdkonna silmapaistvad üksikisikud, kollektiivid ja partnerid on motiveeritud ja tunnustatud.

Eesmärkide elluviimiseks plaanitud tegevused

- 2.1. ERK viib igal aastal läbi baasoskuste koolitusi erinevates rahvakultuuri valdkondades (rahvatants, koorimuusika, rahvarõivad, kultuurikorraldus jm).
- 2.2. Lähtudes koolitusvajadusest, korraldab ERK konkreetsetele sihtrühmadele üldoskuste ja ametialaseid koolitusi ning laiemale avalikkusele ka vaimse kultuuripärandi koolitusi.
- 2.3. ERK märkab, motiveerib ja tunnustab rahvakultuuri valdkonnas tegutsejaid.

2028. aastaks saavutatavad tulemused

- 2.1. Osalejatest 90% on kursustega rahul.
- 2.2. ERK koolitused on seotud kutsesüsteemiga ning aitavad kaasa tööalase pädevuse arendamisele, selle hindamisele ja tunnustamisele.
- 2.3. Rahvakultuuri valdkonnas tegutsevad motiveeritud ja pädevad eestvedajad, harrastajad ja kollektiivid.
- 2.4. ERK õppekavasid on täiendatud ning lisatud on uusi huvipakkuvaid, ootustele vastavaid ja uuele põlvkonnale mõeldud koolitusi.

ÜHISKONNAS JA KULTUURIPOLIITIKAS OLULISEL KOHAL OLEVAD SEISUKOHAD RAHVAKULTUURI VALDKONNAS

3. EESMÄRK

Rahvakultuur on kultuuripoliitikas olulisel kohal, seda on tähtsustatud nii riiklikes kui ka kohaliku tasandi arengudokumentides ning valdkonna seisukohad on ühiskonnas esile toodud ja aktsepteeritud.

*Saab üle kuera, saab üle äнна ka.
Hiiumaa vanasõna*

Alaeesmärgid

- 3.1. ERK on kaasatud rahvakultuuri valdkonna õigusloomesse.
- 3.2. Rahvakultuur on kajastatud nii riikliku, maakondliku kui ka kohaliku tasandi arengudokumentides.
- 3.3. Kvaliteetsed ja ajakohased valdkondlikud andmed, sealhulgas statistika, toetavad kogukondade, kultuurikorraldajate ja poliitikakujundajate tegevust.
- 3.4. ERK nõustab rahvakultuuri valdkonna koostöövõrgustikke, koondab valdkonna vaateid ja on rahvakultuuri teemadel ühiskonnas eestkõnelejaks.

Eesmärkide elluviimiseks plaanitud tegevused

- 3.1. ERK osaleb mitmesugustes kultuurikorraldust ja rahvakultuuri valdkonna arengut kavandavate tööühmade ja komisjonide tegevuses.
- 3.2. ERK teeb ettepanekuid, kuidas uuendada maakondlikes arengukavades kultuuri valdkonna kajastamist.
- 3.3. ERK annab põhimäärusest tulenevaid sisendeid oma peamistele partneritele.
- 3.4. ERK korraldab kohaliku omavalitsuse kultuurivaldkonna juhtidele regulaarseid infopäevi ja arenguprogramme.
- 3.5. ERK haldab rahvakultuuri valdkonna andmekogu.
- 3.6. ERK tellib ja/või viib ise läbi vajaduspõhist seiret ja uuringuid.

2028. aastaks saavutatavad tulemused

- 3.1. Uuendatud ja ajakohastatud õigusloome toetab rahvakultuuri jätkusuutlikkust.
- 3.2. Rahvakultuur on kõikide maakondade arengudokumentides kajastatud.
- 3.3. Rahvakultuuri andmekogu on avalik ning aja- ja asjakohane.
- 3.4. Kõikide kohalike omavalitsuste kultuurivaldkonna juhid on läbinud kultuurijuhtide arenguprogrammi.
- 3.5. Kultuuripoliitika infopäevadel on osalenud kultuurikomisjonide esindajad kõikidest kohalikest omavalitsustest.

EESTI RAHVAKULTUURI KESKUS KUI PIDEVALT ARENEV JA TULEVIKKU VAATAV ORGANISATSIOON

4. EESMÄRK

Eesti Rahvakultuuri Keskus on pidevas arengus olev kompetentsikeskus, kus iga töötaja erialased oskused võimaldavad panustada valdkonda maksimaalselt.

Ülemaks kui hõbevara, kallimaks kui kullakoormat tuleb tarkust tunnistada.
Eesti vanasõna

Alaeesmärgid

- 4.1. ERK on arvestatav partner koostöövõrgustike kujundamisel ja tugevdamisel nii maakondlikul kui ka üleriigilisel tasandil.
- 4.2. Väärtuspõhine organisatsioonikultuur toetab ERK kui organisatsiooni püüdlusi, koostööd ja igapäevast tegevust.
- 4.3. ERK töötajad on ametialaselt pädevad ja koostööpartnerite seas hinnatud.

Eesmärkide elluviimiseks plaanitud tegevused

- 4.1. ERK kujundab oma töötajates ühiseid väärtushinnanguid ja tugevdab asutusesisese suhtluse kaudu meeskonnatunnet.
- 4.2. ERK toetab töötajate avatud hoiakut ja püüdlusi olla kursis valdkonnas toimuvaga.
- 4.3. ERK koostab iga töötaja arenguvajadusi arvestava koolituskava.
- 4.4. ERK kommunikatsioon ja mainekujundus toetavad igati ERK kui kompetentsikeskuse rolli.
- 4.5. ERK suurendab oma rolli ühiskondlike protsesside suunaja ja arutelude läbiviijana.

2028. aastaks saavutatavad tulemused

- 4.1. ERK on rahvakultuuri valdkonnas tunnustatud kompetentsikeskus, mis on koolitusasutuse, nõustaja ja toetajana oma valdkonnas inimestele ja organisatsioonidele oluline partner.
- 4.2. ERK kui organisatsiooni väärtushinnangud on läbi arutatud, töötajate seas heaks kiidetud ja igapäevatoos kasutusele võetud.
- 4.3. ERK partnerid tunnustavad keskuse töötajaid kultuuripoliitika elluviimisel pädevate nõuandjatena.

SISUKAS RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ RAHVAKULTUURI VALDKONNAS

5. EESMÄRK

Eesti Rahvakultuuri Keskus aitab edendada eesti rahvakultuuri edendamisele rahvusvahelisel tasandil.

*Kus keiakse, senna jäävad jäljed.
Emmaste vanasõna*

Alaeesmärgid

- 5.1. ERK tegevus on rahvusvaheliselt nähtavam kui seni.
- 5.2. ERK on arvestatav partner koostöövõrgustike kujundamisel ja tugevdamisel rahvusvahelisel tasandil.
- 5.3. ERK on rahvakultuuri traditsioonide tutvustaja rahvusvahelisel tasandil.

Eesmärkide elluviimiseks plaanitud tegevused

- 5.1. ERK uuendab oma kodulehe ingliskeelset versiooni.
- 5.2. ERK osaleb rahvusvahelistes projektides, vahendab siinseid näituseid ja eksperte teistesse riikidesse ja kultuuriruumidesse ning vastupidi.
- 5.3. ERK korraldab õppekäike välisriikidesse.
- 5.4. ERK jätkab ja arendab koostööd Läti ja Leedu rahvakultuuri keskustega ning loob uusi suhteid teisteski riikides.

2028. aastaks saavutatavad tulemused

- 5.1. ERK tegevus on rahvusvaheliselt nähtavam kui seni.
- 5.2. ERK töötajad on omandanud uusi teadmisi, vahendanud parimaid praktikaid ja oskavad neid tõhusalt oma töös kasutada.
- 5.3. Rahvusvaheline koostöös on soodustanud võrgustike laienemist.
- 5.4. ERK on osalenud rahvusvahelistes koostööprojektides ning tutvustanud meie rahvakultuuri rahvusvahelisel tasandil.

ERK TEGEVUST MÕJUTAV STRATEEGILINE RAAMISTIK

Eesti Rahvakultuuri Keskuse tegevus tugineb keskuse põhimäärusele ja kultuurivaldkonna riiklikele dokumentidele. ERK on UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni rakendusasutus.

Valdkonda reguleerivad seadused ja õigusaktid

Eesti Vabariigi põhiseadus

Täiskasvanute koolituse seadus

UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon

Kultuuri arengukava 2021-2030

ERK põhimäärus

Minuomavalitsus

Analüüs laulu- ja tantsupeo järjepidevuse tagamise kohta (lisa 4)

Eesti Rahvakultuuri Keskuse diagnostika raport (lisa 5)

Rahvakultuuri andmekogu põhimäärus

Foto: Helena Käbin

KOKKUVÖTE

Eesti Rahvakultuuri Keskuse 2024.-2028. aasta arengukava on keskuse igapäevaelu toetav ja selle tegevust suunav dokument, mis aitab kaasa eri sihtrühmi ja põlvkondi ühendava rahvakultuuri ja vaimse kultuuripärandi teadlikumale väärtustamisele ja hoidmisele, selle loovale kasutamisele ja edasiandmisele ning seeläbi jätkusuutlikuma ühiskonna kujundamisele.

ERK arengukava uuendamisel on fookusesse võetud organisatsiooni püüdlused olla oma valdkonna atraktiivne eestvedaja. Lisaks soovime rahvakultuuri valdkonda kaasata rohkem noori. Uudsemana on välja toodud ja erilist tähelepanu vajavad rahvusvahelised suhted, plaanis on laiendada koostööd ka Põhjamaadega.

Regionaalse kultuurikorralduse ja mitmesuguste koostöövõrgustike kaudu toetab ERK rahvakultuuri valdkonna jätkusuutlikkust nii maakondlikul, regionaalsel, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

ERK on uuendusmeelse ja atraktiivse kompetentsikeskusena omas valdkonnas suunanäitaja. ERK on õppiv ja arenev organisatsioon, mille töötajad on pädevad rahvakultuuri kuvandi loojad nii Eestis kui ka väljaspool.

2024.-2028. aasta arengukava on vastu võetud Eesti Rahvakultuuri Keskuse 12. detsembri 2023. aasta üldkoosolekul, mis toimus Mäetagusel.

Foto: Urve Hermann

LISAD

Lisa 1. ERK arengukavas kasutatud mõisted

Lisa 2. ERK ja peamiste partnerite ootused

Lisa 3. ERK peamised partnerid ja huvigrupid

Lisa 4. Analüüs laulu- ja tantsupeo järjepidevuse tagamise kohta (KUM)

Lisa 5. Eesti Rahvakultuuri Keskuse diagnostika raport (FINAL)

Foto: Birgit Pettai